

Årlig redegørelse til social- og indenrigsministeren om Den Sociale Investeringsfonds virksomhed

December 2018 – juni 2020

Indhold

1	Indledning	2
1.1	Resumé	3
1.2	Sociale investeringsprogrammer	5
2	Organisationen på plads	6
2.1	En lille organisation med flere store roller	7
2.2	En dansk model i en global bevægelse	9
2.3	DSI's juridiske konstruktion	9
3	Klar til at møde verden	10
3.1	Etablering af DSI's første partnerskaber	10
3.2	Større fleksibilitet og bredere investeringsområder	11
3.3	Spirende interesse trods begrænset indsigt	13
4	En stor modningsopgave	13
4.1	Markeds- og aktøraftdækning af markedet for sociale investeringsprogrammer	14
4.2	Vidensportal for sociale investeringer	16
4.3	Fokus på udviklingspartnerskaber	16
5	Hvad venter forude	17

1 Indledning

Den Sociale Investeringsfond blev etableret som en del af aftalen om satspuljen for 2018. Lovforslaget, der etablerer fonden, blev vedtaget i december 2018.

Af §8 i Lov om Den Sociale Investeringsfond fremgår, at *Fonden afgiver en årlig redegørelse om sin virksomhed til ministeren for offentlig innovation. Redegørelsen oversendes til Folketinget.*

Hermed afgives Den Sociale Investeringsfonds første årlige redegørelse om status for fondens arbejde.

På vegne af bestyrelsen for Den Sociale Investeringsfond

Karen Hækkerup
Bestyrelsesformand
9. juli 2020

1.1 Resumé

Den Sociale Investeringsfond (DSI) blev til som en del af satspuljeaftalen for 2018. Lovforslaget, der etablerede fonden, blev vedtaget i Folketinget i december 2018 af et bredt folketingsflertal (S, V, DF, RV, SF, KF, ALT og LA). DSI har til formål at udbrede indsatser på de større velfærdsområder, der skaber bedre resultater og samtidig mindsker de offentlige udgifter, og DSI skal samtidig udvikle og modne nye indsatser på de større velfærdsområder, der kan danne grundlag for nye offentlige og private investeringer.

Fonden har en samlet startkapital på 78 mio. kr., herunder 28 mio. kr. i en udviklingsfond og 50 mio. kr. i en investeringsfond. Det er aftalepartierne bag fonden der årligt, i forbindelse med forhandlingerne om finansloven, beslutter hvilke temaer fonden skal disponere og investere inden for.

Fonden ledes af en selvstændig bestyrelse, der træffer beslutning om fondens aktiviteter og disponerer over fondens midler inden for rammerne af de politisk besluttede temaer. Derudover er der etableret et rådgivende udvalg, der har til formål at rådgive fonden om dens aktiviteter.

Der er oprettet et sekretariat, der understøtter fondens aktiviteter og som blandt andet yder bistand og rådgivning til fondens bestyrelse. Finansiering af sekretariatet er aftalt med KL og Danske Regioner i økonomiaftalerne for 2019 og 2021.

DSI skal udvikle og udbrede indsatser ved at etablere et marked for sociale investeringsprogrammer. For at lykkes med fondens formål skal DSI udbrede kendskab til sociale investeringsprogrammer samt understøtte myndigheders, velfærdsleverandørers og investorers deltagelse i investeringsprogrammerne. DSI har derfor det første år fokuseret på:

- At udvikle en model for at vurdere potentielle samarbejder og at åbne fonden op for, at interesserede velfærdsleverandører, investorer og myndigheder kan henvende sig med indsatser, ønsker om at investere og potentielle problemstillinger, der kan egne sig til sociale investeringsprogrammer. Således har DSI præsenteret partnerne for samarbejdsmuligheder med fonden, ligesom DSI nu blandt andet også tilbyder virtuel rådgivning og har en formaliseret interessetilkendegivelsesproces.
- At lave en investeringsmodel, der opstiller udviklingsmål for fondens samarbejde; *udviklingspartnerskaber*, der har til formål at udvikle sociale investeringsprogrammer, fx som en prototype og dernæst mulig skalering og *investeringer* i sociale investeringsprogrammer.
- At få foretaget en baseline-måling af markedet for sociale investeringsprogrammer på tværs af både myndigheder, velfærdsleverandører og investorer. Målingen viser overordnet, at der er interesse i sociale investeringsprogrammer, men at der mangler viden, kompetencer og eksempler, der kan understøtte, at interessen omsættes til handling. Derfor har DSI stort fokus på aktiviteter, der kan udbrede kendskabet til sociale investeringsprogrammer, herunder er det blandt andet lykkedes at rejse ekstern finansiering på samlet 1,25 mio. kr. til at etablere en vidensportal om sociale investeringsprogrammer.
- At etablere DSI's første partnerskaber. DSI har indgået tre udviklingspartnerskaber, der sammen med væsentlige samarbejdspartnere har til formål at afsøge mulighederne for at bruge sociale investeringsprogrammer til hhv. at bekæmpe hjemløshed blandt unge, at forebygge type 2-diabetes og til at forebygge og behandle vold i nære relationer.

DEN SOCIALE INVESTERINGSFOND

- At udmønte DSI's lovgrundlag, hvilket kræver væsentligt arbejde bl.a. i forhold til at opbygge en organisation og afklare DSI's juridiske konstruktion fx i forhold til regler om statsstøtte og krav til investorers engagement i DSI. Afklaring af de juridiske elementer samt løbende forventningsafstemning pågår og involverer såvel social- og indenrigsministeren, den politiske aftalekreds samt Social- og Indenrigsministeriet m.fl. I forbindelse med Finanslovsforhandlingerne for 2020 besluttede den politiske aftalekreds, at give DSI mere fleksible rammer ved at investeringsområderne blev bredere, at DSI selvstændigt kan indstille et investeringsområde til godkendelse og temaerne kan nu gå på tværs af både udviklings- og investeringsfonden.

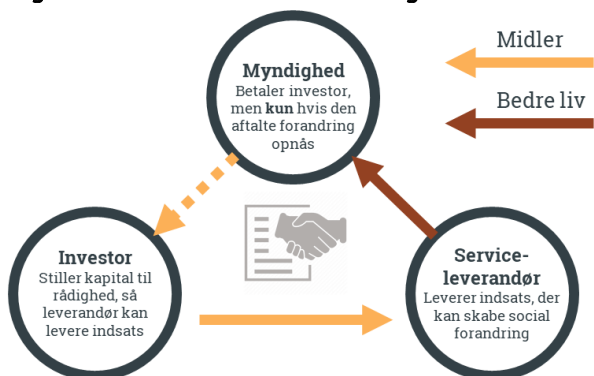
Ovenstående er også væsentlige skridt i forhold til, at DSI ultimo 2021 kan udarbejde en handlingsplan med anbefalinger til fondens fremadrettede organisering.

1.2 Sociale investeringsprogrammer

DSI har ved lov til formål at udvikle og udbrede sociale investeringsprogrammer på tværs af velfærdsområderne gennem samarbejder med offentlige aktører, civilsamfundsaktører, fonde, velfærdsleverandører og investorer, for at løse konkrete velfærdsudfordringer.

Sociale investeringsprogrammer udgør rammen om en ny måde at arbejde med samfundets velfærdsudfordringer på. Sociale investeringsprogrammer skal levere på en dobbelt bundlinje ved både at skabe menneskelige og økonomiske resultater. Den dobbelte bundlinje etableres ved, at der gennemføres en indsats, som skaber positive livsforandringer for en målgruppe, og at de positive livsforandringer kan kobles til gevinster på offentlige budgetter. Et eksempel kunne være en indsats, der skaber bedre trivsel for sårbare voksne ved at hjælpe dem til i højere grad at kunne mestre deres eget liv, og hvor den større livsmestring reducerer behovet for kommunal bostøtte. Der findes en række modeller for, hvordan sociale investeringsprogrammer kan se ud. Standardmodellen er defineret som en social effektinvestering og fungerer i sin simpleste form som følger:

Figur 1: Sociale effektinvesteringer

Boks 1: Sociale effektinvesteringer

Et partnerskab indgås mellem en offentlig myndighed, en leverandør og en investor. Partnerskabet initieres ved, at myndigheden indgår en aftale om en ønsket social forandring, der på sigt vil kunne udløse budgetmæssige gevinster, med en leverandør, der har faglig ekspertise til at skabe forandringen, og en investor, som ønsker at investere i leverancen af indsatsen. Investoren bærer risikoen og stiller kapital til rådighed for leverandøren. Kun hvis indsatsen har den aftalte effekt og dermed skaber social forandring, betaler myndigheden investoren tilbage plus et afkast.

2 Organisationen på plads

For DSI har 2019 været karakteriseret ved intern organisationsopbygning, udvikling af investeringsmodeller og -strategi samt relationsdannelse og åbning af DSI ud mod fondens omverden.

Opbygningen af organisationen indledtes ved, at fondens bestyrelse blev nedsat i februar 2019 med Karen Hækkerup som bestyrelsesformand. DSI ledes af bestyrelsen, der disponerer over fondens midler. Social- og Indenrigsministeren udpeger fire bestyrelsesmedlemmer, herunder formanden. KL og Danske Regioner udpeger hver to bestyrelsesmedlemmer. Bestyrelsen har til sammen indgående kendskab til velfærdsområderne set fra et statsligt, regionalt og kommunalt perspektiv, investeringsekspertise, fondserfaring og forskningsmæssig stor indsigt i velfærdsfaglige indsatser og metoder.

Boks 2: DSI's bestyrelse

- Karen Hækkerup, formand og generalsekretær, UNICEF Danmark
- André Rogaczewski, adm. direktør, Netcompany A/S
- Hanna Line Jakobsen, chef for Novo Nordisk Fondens sociale og humanitære område
- Jørgen Søndergaard, forskningsleder, VIVE
- Laila Kildesgaard, direktør, KL
- Claus Ørum Mogensen, kontorchef for Økonomisk Sekretariat, KL
- Rikke Margrethe Friis, direktør, Danske Regioner
- Preben Ditlev Cramon, sundhedsfaglig chef i Region Sjælland, Danske Regioner

I foråret 2019 nedsattes desuden et rådgivende udvalg, der bistår fonden med faglig indsigt og aktuel viden, således at bestyrelsen kan agere på et oplyst og nuanceret grundlag. Medlemmerne repræsenterer relevante aktører inden for DSI's investeringsområder i forhold til kvalificering af fondens arbejde.

Boks 3: DSI's rådgivende udvalg

- Per Nikolaj Bukh, professor i offentlig ledelse og økonomistyring, Aalborg Universitet
- Charlotte Markussen, direktør, Høje-Tåstrup Kommune
- Jette Søndergaard Hansen, chef for forretningsudvikling, Herning Kommune
- Dorthe Ploug Hansen, head of operations, Liljeborg Ejendomme og Liljeborg Filantropi
- Søren Kaare-Andersen, direktør, Bikubenfonden
- Ulrik Andersson, økonomidirektør, TryghedsGruppen
- Henriette Christiansen, direktør, Egmontfonden
- Claus Bjørn Billehøj, administrerende direktør og partner, Den Sociale Kapitalfond
- Helle Øbo, administrerende direktør, Askovfonden
- Mads Roke Clausen, formand, Frivilligrådet
- Jann Sjursen, formand, Foreningen Folkemødet
- Morten Freil, direktør, Danske Patienter
- Mia Manghezi, projektudviklingsdirektør, PensionDanmark Ejendomme
- Benny Andersen, forbundsformand, Socialpædagogernes Landsforening
- Mads Bilstrup, formand for Dansk Socialrådgiverforening
- Mette Feifer, markedsdirektør, Dansk Erhverv
- Vibe Klarup, Formand, Rådet for Socialt Udsatte, Direktør, Hjem til Alle

I maj 2019 blev fondens sekretariatsleder, Mette Arnsfelt McPhail, ansat og herefter er sekretariatets øvrige medarbejdere blevet ansat. Sekretariatet vil pr. 1. august 2020 bestå af fem fastansatte, to projektansatte og en student og har blandt andet til sammen kompetencer inden for økonomi, investering, finansiering, partnerskaber, rådgivning, kommunikation mv. Sekretariatslederen vurderer løbende behovet for indkøb af ekstern bistand, herunder juridisk rådgivning.

DSI's sekretariat varetager den daglige drift af fonden og sikrer progression i DSI's pipeline af udviklings- og investeringssamarbejder. Sekretariatet indgår aktivt i udviklingsarbejdet i igangværende udviklingspartnerskaber samt investeringer og bistår både bestyrelsen og det rådgivende udvalg. Sekretariatet løfter endvidere en væsentlig rolle ift. at varetage fondens modningsopgave, herunder at udvikle og gennemføre opsøgende virksomhed, der oplyser om potentialerne ved sociale investeringsprogrammer samt identificerer og hjælper aktører med at løse konkrete udfordringer for at indgå i sociale investeringsprogrammer.

2.1 En lille organisation med flere store roller

DSI skal både udfylde rollen som *markedsmodner*, *udviklingsmotor* samt som *samarbejdspart og investor*. Det er tre roller med væsentlig synergi, og hvor fondens succes afhænger af en simultan indsats. Det er samtidig tre roller, der hver især uden problemer kan beslaglægge sekretariatets fulde arbejdstid. Derfor er det afgørende med en løbende dialog, også med det politiske niveau, om realistiske målsætninger og succeskriterier for fonden på både kort og lang sigt.

Behovet for afklaring og forventningsafstemning har allerede meldt sig. Den politiske aftalekreds, der i forbindelse med finanslovsforhandlingerne skal tage stilling til evt. ændringer i fondens investeringsområder, har således allerede tildelt fonden større fleksibilitet. Aftalekredsen har givet fonden nye og bredere investeringsområder samt åbnet op for, at fondens investeringsområder går på tværs af DSI's udviklings- og investeringsfond og givet mulighed for, at DSI kan indstille et supplerende investeringsområde til politisk godkendelse. "Ind på arbejdsmarkedet" er således blevet det femte investeringsområde.

DSI som markedsmodner

Markedet og økosystemet for sociale investeringsprogrammer er umodent. Sociale investeringsprogrammer forudsætter samarbejder på tværs af en lang række aktører og på tværs af sektorer, fagområder mv. DSI har fået gennemført en baseline-måling¹ blandt mulige aktører på markedet for sociale investeringsprogrammer. Det fremgår af denne måling, at 75 pct. udviser interesse for at arbejde med sociale investeringsprogrammer, samtidig efterlyser 46 pct. kompetencer, metoder og modeller til i praksis at kunne udforme og implementere sociale investeringsprogrammer.

DSI har stort fokus på markedsmodning gennem opsøgende arbejde og på at indgå i dialog om potentialer og barrierer for at deltage i sociale investeringsprogrammer med et meget bredt aktørfelt. Flere konkrete initiativer er beskrevet i de følgende afsnit.

DSI som udviklingsmotor

DSI har brugt væsentlige ressourcer på at kunne agere udviklingsmotor for markedet for sociale investeringsprogrammer og har i den forbindelse udviklet prioriteringskriterier til at screene

---

¹ Det danske marked og økosystem for sociale investeringsprogrammer: En markeds- og aktøraftdækning, Oxford Research & Realize for Den Sociale Investeringsfond, juni 2020

potentialitet ved mulige samarbejder og rådgive om udviklingspotentialer i forhold til konkrete indsatser for parter, der viser interesse i samarbejde med fonden.

Dette arbejde har været tidskrævende, idet der ikke findes danske erfaringer at stå på skuldrene af. DSI har derfor skullet udvikle modeller og henvendelsesprocedurer fra bunden for bedst muligt at matche markedets modenhed og behov med det formål at vække interesse for sociale investeringsprogrammer blandt flest mulige parter.

DSI har med det udgangspunkt indtil nu gennemført to calls, hvor fonden efterlyser henvendelser fra myndigheder, civilsamfundsorganisationer, velfærdsleverandører og investorer, der ønsker at samarbejde med DSI.

DSI har samtidig lanceret muligheden for virtuel rådgivning, for at tilbyde lettilgængelig rådgivning, der understøtter interesserede aktørers arbejde med sociale investeringsprogrammer med udgangspunkt i den enkeltes behov.

DSI som samarbejdspart og investor

Endelig har DSI udviklet investeringsmodeller for, hvordan DSI kan indgå i forskellige typer af samarbejder:

- **Udviklingspartnerskaber**, hvor målet er at undersøge muligheder og udfordringer ift. at bruge sociale investeringer til at løse en konkret udfordring. Partnerskaberne udvikler egnede progressionsmål og effektbaserede resultatmål samt designer prototyper på sociale investeringsprogrammer.

Slutmålet for et udviklingspartnerskab er et investeringsoplæg til et socialt investeringsprogram, der potentielt kan etableres i samarbejde med Den Sociale Investeringsfond og gerne eksterne investorer, og som kan skaleres til gavn for flest muligt.

- **Investeringer**, hvor DSI investerer i sociale investeringsprogrammer inden for fondens investeringsområder, der både har en menneskelig og samfundsøkonomisk bundlinje.

Målet med fondens investeringer er at skabe positive livsforandringer og samtidig skabe et investeringsmarked i velfærd, der bidrager positivt til samfundsøkonomien og øger de samlede danske velfærdsinvesteringer.

DSI tilbyder teknisk assistance og bidrage aktivt til udviklingspartnerskaber. Det gælder bl.a. i forhold til anvendelse af metoder til at måle sociale forandringer og beregne værdien af forandringer for konkrete offentlige budgetlinjer. Samtidig har DSI udviklet koncepter for due diligence til at vurdere investeringsobjekter og afsøgt internationale og foreløbige nationale erfaringer med brugen af fondens finansielle instrumenter til at fremme sociale investeringsprogrammer. Dette er et fortløbende udviklingsarbejde, og fondens metoder vil blive kvalificeret i takt med, at DSI får mere erfaring med konkrete partnerskaber og investeringer.

2.2 En dansk model i en global bevægelse

Der er i forbindelse med etableringen af DSI fundet inspiration i udenlandske erfaringer med sociale investeringsprogrammer blandt vores nordiske nabolande og i Storbritannien og USA. I Danmark er imidlertid valgt en anderledes tilgang til at etablere et marked for sociale investeringsprogrammer.

I vores nordiske nabolande, særligt Sverige og Finland, pågår en parallel igangværende opblomstring af sociale investeringsprogrammer, men den sker med en anderledes tilgang. Fokus er her på at modne markedet ved at samle erfaringer fra lokalt udviklede investeringsprogrammer i nationale videnscentre, der i sidste ende kan anvise veje til, hvordan et svensk hhv. finsk marked for sociale investeringsprogrammer kan tage form.

Til sammenligning er DSI ved lov givet en bred vifte af finansielle redskaber til at opnå fondens formål, og markedsmodningen skal ske ved, at DSI identificerer og investerer i investeringsparate indsatser og indgår samarbejder for på den måde at anvise modeller for, hvordan et dansk marked for sociale investeringsprogrammer kan se ud.

Den danske tilgang indebærer et løbende behov for juridiske afklaringer, der vil skulle løftes over for Social- og Indenrigsministeriet, social- og indenrigsministeren og den politiske aftalekreds. Det gælder både uklarheder ift. DSI's lovgrundlag fx krav til investorer samt øvrig lovgivning og regler fx regler om statsstøtte, der i forskellig grad påvirker rammerne for at kunne etablere og implementere sociale investeringsprogrammer i Danmark.

DSI er i dialog med flere udenlandske aktører for at hente inspiration i udenlandske modeller og erfaringer, som også kan have relevans i en dansk kontekst. DSI indgår fx i et nordisk netværk med deltagelse af både danske, norske, svenske og finske aktører, der arbejder med at fremme sociale investeringsprogrammer. Som et eksempel på en interessant udenlandsk bevægelse kan nævnes et tiltagende fokus på outcome-fonde, hvor hele eller dele af offentlige midler bevilges på baggrund af effektkontrakter. Flere steder udbyder offentlige myndigheder ønskede forandringer, hvorefter leverandører kan iværksætte interventioner og modtager finansiering på baggrund af dokumentation for at have skabt den efterspurgte forandring.

2.3 DSI's juridiske konstruktion

DSI er ved lov etableret som en uafhængig forvaltningsenhed under det tidligere Innovationsministeriums ressort, men blev efter folketingsvalget i 2019 overflyttet til Social- og Indenrigsministeriets ressort. Det er forsat under afklaring, hvilken juridisk konstruktion DSI er som en uafhængig forvaltningsenhed inden for den statslige forvaltning. Denne afklaring har konsekvens for, hvilke regelsæt DSI er underlagt. Det er foreløbigt fastlagt, at DSI er underlagt årsregnskabsloven og dermed aflægger regnskab efter årsregnskabslovens bestemmelser.

DSI står selv for at løse en række administrative opgaver, i nogen tilfælde med inddragelse af ekstern bistand, bl.a. ift. budget, regnskab, løn, og IT. Dette opbygningsarbejde har krævet ekstra ressourcer i opstartsfasen og vil også kræve ressourcer fremadrettet.

En af de politiske ambitioner for etableringen af DSI er, at investorer skal bidrage til at løfte de samlede danske investeringer i velfærd. Det er pt. under afklaring, inden for de nuværende lovgivningsmæssige rammer, hvilke muligheder investorerne, fx pensionskasser og fonde, har i forhold til at kunne deltage i sociale investeringsprogrammer.

3 Klar til at møde verden

DSI har søgt inspiration hos fonde i Danmark og i udlandet til, hvordan DSI bedst kan åbne sig op for omverdenen. DSI gennemførte på den baggrund et første call medio september 2019, for at indkalde henvendelser fra myndigheder, civilsamfundsorganisationer, velfærdsleverandører og investorer, der ønsker at samarbejde med fonden. DSI inviterede som forberedelse til call'et relevante myndigheder til at give input til beskrivelser af fondens investeringsområder med en samtidig opfordring til at tænke i potentielle samarbejdsflader.

Erfaringer fra DSI's første call er, at hovedparten af de indkomne interessetilkendegivelser har karakter af udviklings- og modningsprojekter, hvor parterne søger assistance til udvikling af business cases, prototypeafprøvninger og lignende. Derudover har DSI primært modtaget henvendelser fra leverandører, som dog i et vist omfang søger sammen med én eller flere kommuner.

Leverandører, myndigheder og investorer, der ønsker at samarbejde, sender en interessetilkendegivelse til DSI. Interessetilkendegivelsen sendes i form af et kort skema, der beskriver den indsats eller udfordring, der ønskes et samarbejde om. Skemaet er bygget op om en række spørgsmål, der afspejler de kriterier, DSI lægger vægt på i fondens samarbejder. DSI bruger skemaet til at vurdere potentialet ved mulige samarbejder og til at indlede en rådgivende dialog om evt. næste skridt.

DSI har pr. 18. juni 2020 modtaget 30 interessetilkendegivelser fra velfærdsaktører, der søger et samarbejde med fonden. På den baggrund har DSI pt. indledt en proces med 14 af dem, som har sendt en interessetilkendegivelse, heriblandt har DSI etableret tre udviklingspartnerskaber.

3.1 Etablering af DSI's første partnerskaber

DSI har pr. juni 2020 etableret tre udviklingspartnerskaber. Partnerskaberne er etableret med udgangspunkt i interessetilkendegivelser sendt til DSI og efter grundige forberedelser til det udviklingsarbejde, der følger for partnerskabernes parter.

Udviklingspartnerskab om at bekæmpe hjemløshed blandt unge

DSI har indgået et udviklingspartnerskab med Hjem til alle Alliancen, hvis formål er at udvikle en prototype for, hvordan hjemløshed blandt unge kan bekæmpes gennem sociale investeringsprogrammer med udgangspunkt i Housing First tilgangen.

Partnerskabet arbejder frem mod udgangen af 2020 på et oplæg til, hvordan Housing First-tilgangen kan designes som en potentiel investering, der kan udbredes til gavn for unge hjemløse landet over og det danske samfund som helhed. DSI's bestyrelse skal efterfølgende tage stilling til, om DSI ønsker at investere.

Hjem til Alle-alliancen omfatter Ungdommens Røde Kors, Pension Danmark, Bikubenfonden, private og almene boligaktører samt Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Roskilde Kommune og Høje Taastrup Kommune.

Udviklingspartnerskab om at bekæmpe svær overvægt og type-2 diabetes

DSI har indgået et udviklingspartnerskab med Forebyggelsesalliancen, hvis formål er at undersøge, om sociale investeringsprogrammer kan gøre det muligt at sætte tidligere og mere forebyggende ind over for vores stigende udfordringer med svær overvægt og type 2-diabetes.

Partnerskabet udvikler frem mod oktober 2020 prototyper på en række forebyggende indsatser for at reducere risikoen for udvikling og forværring af type 2-diabetes og svær overvægt. Målgrupperne for de første prototyper er foreløbigt børn med risiko for udvikling af svær overvægt, gravide med særlig risiko for udvikling af diabetes, diabetikere med risiko for udvikling af senkomplikationer, socialt udsatte borgere med usund livsstil og borgere med nyligt diagnosticeret diabetes. Det er målet, at prototyperne efterfølgende kan afprøves, og vil være designet til at kunne skaleres og implementeres som sociale investeringsprogrammer, hvis de skaber positive resultater. DSI's bestyrelse skal på baggrund af oplæg tage stilling til, om DSI ønsker at investere.

Forebyggelsesalliancen omfatter Tingbjerg Changing Diabetes (Københavns Kommune), Aarhus Kommune, Lev Godt Næstved, Steno Diabetes Center Copenhagen, Steno Diabetes Center Århus og Steno Diabetes Center Sjælland.

Udviklingspartnerskab om at forebygge og bekæmpe vold i nære relationer

DSI har indgået et udviklingspartnerskab med Aarhus Kommune og Rådet for Sociale Investeringer, Den Sociale Kapitalfond og Dialog Mod Vold, hvis formål er at udvikle en prototype for, hvordan behandling til voldsudsatte familier kan tilbydes og implementeres som en social effektinvestering.

Partnerskabet arbejder frem mod udgangen af 2020 på et oplæg til, hvordan behandling til voldsudsatte familier og voldsudøvere kan designes som en attraktiv investering, der kan afprøves og som på sigt vil kunne udbredes til gavn for voldsudsatte familier landet over. DSI's bestyrelse skal på baggrund af oplæg tage stilling til, om DSI ønsker at investere.

3.2 Større fleksibilitet og bredere investeringsområder

I forbindelse med finanslovsforhandlingerne, hvor den politiske aftalekreds bag Den Sociale Investeringsfond skal tage stilling til evt. ændringer i fondens investeringsområder, er DSI blevet tildelt større fleksibilitet. Aftalekredsen har således givet fonden bredere investeringsområder samt åbnet op for, at fondens investeringsområder går på tværs af DSI's udviklings- og investeringsfond.

DSI's oprindelige fire investeringsområder var 1) børn og unge i risiko for anbringelse, 2) børn af forældre med misbrug, 3) arbejdsmiljø og 4) borgere i risiko for livsstilssygdomme.

Aftalekredsen har besluttet at sammenlægge områderne børn og unge i risiko for anbringelse og børn af forældre med misbrug og samtidig brede investeringsområdet ud til *udsatte børn og unge*. DSI har derudover fået *trivsel* som nyt investeringsområde. Endvidere har DSI fået mulighed for at indstille et femte investeringsområde. I juni 2020 er investeringsområdet "ind på arbejdsmarkedet" blevet politisk godkendt.

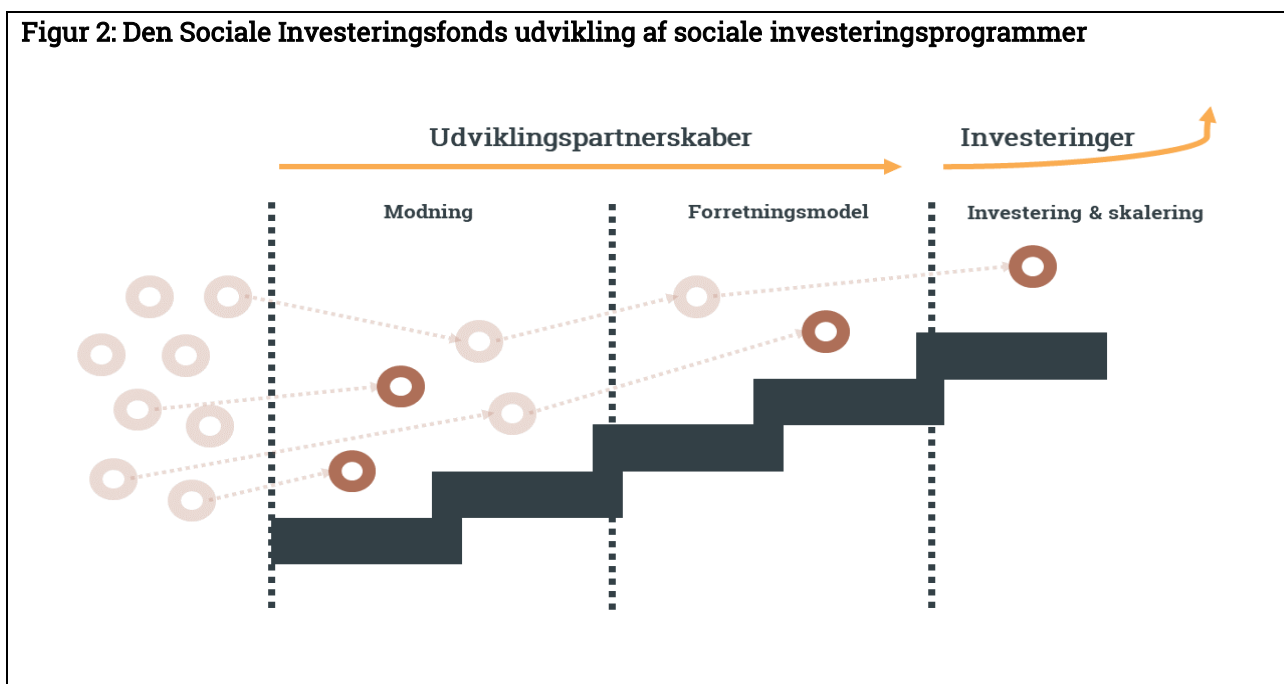
DSI har primo maj 2020 gennemført et nyt call, for at indkalde henvendelser inden for fondens nye investeringsområder og vil følge op med et call for investeringsområdet "ind på arbejdsmarkedet". DSI har endnu en gang inviteret myndigheder til at bidrage til beskrivelsen af investeringsområder og samtidig opfordret til at formidle muligheden for at samarbejde med fonden.

DSI har i forbindelse med fondens andet call lanceret muligheden for virtuel rådgivning. Målsætningen er at tilbyde rådgivning, der gør det lettilgængeligt at gå fra interesse i sociale investeringsprogrammer til dialog med DSI. Formålet med virtuel rådgivning er at understøtte flere interesserede aktørers arbejde med sociale investeringsprogrammer med udgangspunkt i den enkeltes behov.

De bredere investeringsområder giver DSI bedre mulighed for at være i dialog med aktørfeltet med udgangspunkt i konkrete udfordringer. Det gælder især ift. kommuner, hvor fonden kan favne bredere ved at kunne indlede drøftelser om udfordringer på det samlede børne- og ungeområde og dermed ikke kun specifikt ift. anbringelses- og misbrugsområdet.

Opblødningen af at lade investeringsområder gå på tværs af DSI's udviklingsfond og investeringsfond harmonerer mere med den dobbelte rolle som markedsmodner hhv. investeringsfond, som DSI skal indtage i konkrete samarbejder. Når markedet fortsat er umodent med ganske få investeringsparate indsatser, skal DSI's samarbejdspartnere være villige til at være blandt de første til at gå ind i sociale investeringsprogrammer. Derfor er det også naturligt at lade DSI's arbejde starte i udviklingsfasen.

Det giver således DSI styrkede muligheder for at understøtte alle faser af modningsarbejdet frem mod at kunne foretage egentlige investeringer.

Boks 4: Udvikling af sociale investeringsprogrammer

Udviklingen af sociale investeringsprogrammer kan illustreres som en trappe. Der er flere trin undervejs. Trinnene bygger oven på hinanden, og ved trappens top er investeringsprogrammet klar til udbredelse.

Første trin er således at udvikle løsningens faglige fundament. Partnerskabet skal være enige om samarbejdets udgangspunkt på baggrund af en baseline-måling for en tydeligt defineret målgruppe, der skal foreligge en stærk forandringsteori for partnerskabets løsning og gode indikatorer for løsningens effekt, der også kan knyttes til gevinstbetaling.

Næste trin er at gøre løsningen økonomisk bæredygtig, samt designe og afprøve en prototype som en social effektinvestering. Løsningen skal have en dobbelt bundlinje ved både at skabe positive livsforandringer og mulige offentlige budgetgevinster, som kan tilbydes rentabelt til en eller flere myndigheder, der er villige til at betale, hvis løsningen skaber den aftalte effekt.

Sidste trin er at klargøre løsningen til skalering som en social effektinvestering.

3.3 Spirende interesse trods begrænset indsigt

DSI har fra fondens etablering prioriteret væsentlige ressourcer på at gennemføre opsøgende virksomhed og sikre fonden en tilstedeværelse i medier og ved centrale arrangementer, for at varetage fondens modningsopgave.

DSI har således deltaget på flere konferencer bl.a. Folkemødet 2019, Socialpolitisk Topmøde, KL's Kommunaløkonomiske Forum, Danske Regioners Økonomi- og Styringsseminar og Velfærdens Innovationsdag. DSI har ligeledes været på fysiske og virtuelle besøg hos ledelser i en række kommunale og statslige myndigheder samt deltaget på flere netværksmøder med både leverandører og myndigheder, været på virksomhedsbesøg mv. Endelig har DSI under COVID-19-krisen arrangeret og deltaget i en række webinarer med fokus på sociale investeringer.

Fra DSI's markedsdialog og møder er det tydeligt, at der er en stor interesse for fondens arbejde og sociale investeringsprogrammer. Det er samtidig tydeligt, at der er begrænset kendskab til samarbejdsformen, og at der er en række oplevede udfordringer og barrierer for at kunne indgå i sociale investeringsprogrammer.

4 En stor modningsopgave

Det er i løbet af DSI's første år i stigende grad blevet tydeligt, at fonden står over for en meget stor modningsopgave, for at etablere et marked for sociale investeringsprogrammer i Danmark.

Der findes på nuværende tidspunkt to egentlige igangværende sociale investeringsprogrammer (begge er sociale effektinvesteringer) i Danmark; et samarbejde mellem Ballerup kommune og Specialisterne om at få autister i job og et samarbejde mellem Aalborg Kommune og FOKUS Folkeoplysning om at finde jobs eller uddannelse til psykisk sårbare ledige voksne. I begge investeringsprogrammer er Den Sociale Kapitalfond investor. Derudover har flere kommuner oprettet investeringsfonde, blandt andet Aarhus Kommune, og investeringspuljer med henblik på at etablere sociale investeringsprojekter. Investeringsbegrebet tillægges imidlertid forskellig vægt, og det handler ikke kun om at fremme sociale effektinvesteringer.

Hertil kommer et antal projekter, hvor der arbejdes aktivt med det sociale investeringstankesæt. I Region Sjælland er der fx etableret et partnerskab 'Broen til bedre sundhed' bestående af Region Sjælland, Lolland Kommune, Guldborgsund Kommune, Praktiserende Læger og Business Lolland-Falster. I partnerskabet igangsættes indsatser med det mål at reducere ulighed i sundhed gennem øget folkesundhed, større kvalitet og bedre sundhedsøkonomi. Investeringsselementet kommer til udtryk ved, at de deltagende kommuner forpligtes til at implementere effektfulde indsatser, ligesom der arbejdes med udgifts- og gevinstdeling.

At markedet er umodent har desuden vist sig i de interessetilkendegivelser fonden har modtaget, som med få undtagelser har haft karakter af modnings- og udviklingsprojekter, og hvor der mangler flere nødvendige byggesten til at kunne etablere egentlige sociale investeringsprogrammer. De manglende byggesten er ofte begrænset dokumentation for indsatsers effekt, uafklaret vilje blandt myndigheder til at betale for effekter, manglende kobling mellem social effekt og offentlige budgetter og kapacitetsbegrænsninger for at kunne skalere indsatser mv.

Det er også oplevelsen fra den brede dialog DSI har haft med myndigheder, velfærdsleverandører og investorer, der oplever forskellige barrierer for at kunne deltage i sociale investeringsprogrammer. DSI har på den baggrund gjort en række prioriteringer.

DSI har justeret fondens formidling til at være opsøgende og oplysende ift. potentialer og fælles interesser i at afprøve sociale investeringsprogrammer, ligesom der er tænkt i tiltag med henblik på at modne markedet. Derudover prioriterer DSI at igangsætte og deltage aktivt i en række udviklingspartnerskaber, der kan bidrage til praksisviden om at udvikle og implementere sociale investeringsprogrammer, særligt som prototyper, i en dansk kontekst.

Boks 5: DSI's udviklingspartnerskaber: Bred markedsmodning med udgangspunkt i det enkelte samarbejde

DSI bliver mødt med stor interesse for deltagelse i at udvikle og afprøve sociale investeringsprogrammer. Der er imidlertid få indsats, der er parate til at udbredes som sociale investeringsprogrammer. DSI's udviklingspartnerskaber adresserer denne udfordring; at designe og afprøve prototyper på sociale investeringsprogrammer med udgangspunkt i konkrete samarbejder, for at skabe erfaringer, der kan bidrage bredere til modningen af markedet for sociale investeringsprogrammer.

Dokumenteret sammenhæng mellem indsats og effekt er en forudsætning for at kunne investere i og udbrede sociale investeringsprogrammer. Effektdokumentation er til gengæld ikke en nødvendig forudsætning for at udvikle og afprøve prototyper på sociale investeringsprogrammer, som er formålet med DSI's udviklingspartnerskaber.

For at kunne afprøve sociale investeringsprogrammer skal partnerskabet i fællesskab tilslutte sig til udgangspunktet for en intervention på baggrund af en baseline-måling for en tydeligt defineret målgruppe. Der skal forelægge en stærk forandringsteori for, hvilken effekt interventionen forventes at have, ligesom der skal opstilles gode indikatorer for måling af effekten, som også kan knyttes til gevinstbetaling. Det skal med andre ord være muligt at afgøre om partnerskabet er lykkedes, ligesom der skal være enighed om, hvad forandringen er værd i kroner og ører.

Sociale investeringsprogrammer introducerer en ny måde at tænke velfærd på, som der er behov for at udbrede kendskab og opbygge kompetencer til blandt både myndigheder, civilsamfundsorganisationer, velfærdsleverandører og investorer. DSI's udviklingspartnerskaber giver mulighed for at gøre konkrete erfaringer, som det er muligt at stå på skuldrene af fremad, for at inspirere flere til at turde deltage i sociale investeringsprogrammer.

4.1 Markeds- og aktøraftdækning af markedet for sociale investeringsprogrammer

Oxford Research og Realize har gennemført en markeds- og aktøraftdækning af det danske marked for sociale investeringer for DSI. Kortlægningen er gennemført som en økosystems-analyse, der i sin enkelhed betragter markedet for sociale investeringsprogrammer som et komplekst marked med et bredt aktørfelt, der er gensidigt afhængige af hinandens viden, tillid og kompetencer, for at kunne indtræde i de roller, der skal til for at lykkes med iværksættelsen af succesfulde sociale investeringsprogrammer.

Kortlægningen er gennemført ved 41 interviews med repræsentanter fra hele økosystemet, primært på topledelsesniveau samt en baseline-måling af det danske marked for sociale investeringsprogrammer,

der bygger på 135 besvarelser. Hensigten er, at baseline-målingen kan fungere som et nulpunkt for fremtidige målinger.

Hovedkonklusionerne fra markeds- og aktørafdækningen er, at:

- Markedet for sociale investeringsprogrammer i Danmark stadig er i sin spæde start. Dog er der, ud over oprettelsen af DSI, flere initiativer i gang, som alle arbejder med at udvikle sociale investeringsprogrammer i Danmark.
- Der er interesse for at arbejde med sociale investeringsprogrammer (75 pct. angiver interesse), men der mangler praksisviden og kompetencer i relation til sociale investeringsprogrammer (46 pct. efterlyser kompetencer, metoder og modeller)
- Der er en tro på, at sociale investeringsprogrammer rummer stort potentiale til både at skalere virksomme indsatser og udvikle nye innovative løsninger.
- Der opleves samtidig en række juridiske barrierer fx budgetloven, forvaltningsmæssige budgethensyn og derudover udfordring med offentlige silostrukturer

I rapporten oplistes tre anbefalinger til udvikling af økosystemet for sociale investeringsprogrammer. Hovedessensen i de tre anbefalinger er, at:

1. **Der er behov for at få designet og afprøvet prototyper på sociale investeringsprogrammer.** Prototyperne skal skabe konkrete erfaringer med, hvordan man kan udvikle og implementere sociale investeringsprogrammer i en dansk kontekst. De erfaringer skal så sammenholdes med de potentialer og barrierer som aktører i økosystemet lige nu oplever, der er for sociale investeringsprogrammer. Prototyperne kan bidrage til at inspirere flere til at prøve kræfter med programmerne fremadrettet.
2. **Netværkene i økosystemet skal styrkes.** Aktørerne er interesserede, men de taler ikke nok sammen og handler ikke på interessen i fælleskab. Der er behov for stærkere netværk, der samler aktører bredt inden for temaspecifikke områder eller problemstillinger. Frem for at DSI alene investerer i konkrete indsatser vil det gøre det muligt at tage udgangspunkt i udfordringer og bryde med de siloer og sektorskillevægge, der kan præge aktuelle indsatser.
3. **Der skal sikres implementeringsstøtte i økosystemet.** Det er vigtigt at hånden holdes under de aktører, der kaster sig ud i at afprøve sociale investeringsprogrammer. Det handler om hjælp til at få etableret de rette strategier og en organisering, der understøtter strategierne. Og implementeringsopgaven ligger hele vejen fra at understøtte udviklingsarbejde (fx i DSI's udviklingspartnerskaber), til at afprøve prototyper og igangsættelsen af egentlige sociale investeringsprogrammer. Behovet for implementeringsstøtte vil formentlig være særligt stort nu i begyndelsen, indtil aktørerne selv opbygger de fornødne kompetencer og organisatorisk kapacitet.

4.2 Vidensportal for sociale investeringer

DSI er i samarbejde med en række aktører ved at udvikle en vidensportal, der har til formål at samle viden, give adgang til konkrete værktøjer og formidle erfaringer fra arbejdet med sociale investeringsprogrammer for at bidrage til at modne markedet og gøre det attraktivt for flest mulige velfærdsaktører at deltage i sociale investeringsprogrammer.

Målgruppen for vidensportalen vil som udgangspunkt være alle med interesse for sociale investeringsprogrammer. Det gælder både leverandører af velfærd, myndigheder og investorer, der afsøger muligheden for at deltage i et investeringsprogram. Det gælder samtidig vidensmiljøer, der ønsker at følge og bidrage til vidensgrundlaget om sociale investeringsprogrammer. Endelig gælder det medier og den bredere offentlighed, der skal opleve, at sociale investeringsprogrammer skaber forandring og er transparente, i takt med at investeringsprogrammer udbredes som værktøj.

I forbindelse med udviklingen af vidensportalen vil der blive hentet inspiration fra andre lande fx Finland, Sverige og særligt Storbritannien, hvor Government Outcomes Lab (GOLab) på Oxford University har udviklet en velbesøgt vidensportal for sociale investeringsprogrammer. Vidensportalen vil blive udviklet og udvidet løbende, men vil forventeligt komme til at indeholde:

- **Guides og konkrete værktøjer**, der kan hjælpe leverandører, myndigheder og investorer videre på vej mod at deltage i et socialt investeringsprogram fx kontrakteksempler, term sheets, vejledninger til værdiansættelse af effekter, hjælp til datastrategi, evaluering mv.
- **En projekt- og vidensdatabase**, hvor der skabes overblik over nationale erfaringer og udvalgte internationale erfaringer, der kan suppleres med forskningsbaseret viden i takt med, at forsknings- og vidensmiljøerne får interesse for investeringsprogrammer i en dansk kontekst.
- **Et professionelt matchmaking-univers**, hvor civilsamfund, leverandører, myndigheder og investorer har mulighed for at præsentere hhv. indsatser, udfordringer og investeringsmuligheder med det formål at skabe fremadrettede samarbejder og partnerskaber.

Som en del af vidensportalen forventes der også igangsat mere 'hands on' initiativer af opsøgende karakter med udgående aktiviteter og forløb, arrangementer mv. for at accelerere erfaringerne med sociale investeringsprogrammer, som vil kunne formidles på vidensportalen.

Vidensportalen udvikles i partnerskab med væsentlige aktører på området, herunder medfinansieret af Bikubenfonden og Trygfonden.

4.3 Fokus på udviklingspartnerskaber

Det er tydeligt, at markedet for sociale investeringsprogrammer er et udviklingsmarked. Der er først og fremmest behov for at prøve DSI's værktøjer og modeller af for at skabe resultater, der kan inspirere andre til at prøve kræfter med sociale investeringsprogrammer.

DSI prioriterer væsentlige ressourcer på at etablere udviklingspartnerskaber, der har til formål at udvikle investeringsoplæg til prototyper for sociale investeringsprogrammer og indsamle viden om processen frem mod målet.

I udviklingspartnerskaber tilbyder DSI både teknisk assistance og finansielle bidrag, for at det er muligt at starte udviklingsarbejdet og for at kunne løse mulige udfordringer undervejs.

Fondens udviklingspartnerskaber fastlægger løsningers faglige fundament, at løsninger både skaber menneskelige og økonomiske gevinster og kan skaleres. Udviklingsarbejdet skal bl.a. afklare målgrupper og visitation til indsatser for at kunne koble indsatsen til egnede effektbaserede progressions- og resultatmål, designe og afprøve prototyper på sociale investeringsprogrammer og klargøre prototyper til at kunne skaleres.

Slutmålet for fondens udviklingspartnerskaber er investeringsoplæg til sociale investeringsprogrammer, der potentielt kan etableres i samarbejde med DSI og gerne eksterne investorer, og som kan skaleres til gavn for flest muligt.

5 Hvad venter forude

DSI har indgået de første tre udviklingspartnerskaber, som offentliggøres i løbet af sommeren 2020. Offentliggørelsen af konkrete samarbejder giver samtidig muligheden for at kommunikere med udgangspunkt i det konkrete frem for på baggrund af modeller. En udfordring, der har præget gennemslaget af DSI's formidling indtil nu. DSI's formidlingsaktivitet vil forventeligt også blive styrket med etablering af en vidensportal.

DSI har modtaget et væsentligt antal interessetilkendegivelser og har ved indgangen til sommeren 2020 en god pipeline af projekter, Vurderingen er, at der er potentiale til etablering af flere udviklingspartnerskaber.

DSI har på nuværende tidspunkt ikke brugt mange fondsmidler, og fonden har primært brugt midler fra DSI's udviklingsfond. Det vil forventeligt ændre sig i takt med, at flere projekter klargøres til sociale investeringsprogrammer.

DSI kommer fremadrettet til at arbejde med forskellige typer partnerskaber, hvor der også vil være fokus på muligheden for at samle sig om større velfærdsmæssige udfordringer, hvilket fx kunne være ensomhed eller mistrivsel blandt unge, med det formål at facilitere drøftelser af muligheden for at skabe fælles løsninger i form af sociale investeringsprogrammer.